

„ŠKRAT“ vsako prvo in tretjo soboto
V meseci vsakem razlil bo togoto.

„ŠKRAT“ stane vse leto 3 gld., pola
leta 1 gld. 50 kr., četrt leta 80 kr.

V Ljubljani, dne 5. decembra 1885.

Številka 21. — Tečaj III.

Naročnina in reklamacije naj se pošiljajo
upravnistvu, spisi pa urednistvu v „Na-
rodno Tiskarno“ v Ljubljani.

Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo.

Viržinke.

Zložil KOŠTRUN.

Smel sem ljubico lepó,
Ki ljubil sem jo presrčnó;
I ona me ljubila je,
Takó vsaj govorila je.

Presrečen bil sem z njo zarés,
Da vriskal bil bi do nebés;
Ne bil bi mislil vekomáj,
Da bova se razšla kedáj.

V slovó sem jej podal rokó.
Kaj ljubica pač meni bo,
Če mi kaditi ne pustí,
In s tem življenje mi grení!

Pa vrag razumi ženski spol!
Ko bil zaljubljen sem najbolj,
Mi ona rekla je takó:
„Iz tega, dragi, nič ne bo.

Da ti viržinke bi kadíl
In pa v bližavi mojej bil!
Ali viržinke popustíš,
Ali pa mene izgubiš!“

Zastonj sem jaz govoril jej,
Da bom vse drugo storil jej;
Viržinkam dati pa slovó,
Gotova smrt bi bila to!

Omečila se ona ni,
Kadíti več pustila ni;
In zraven se jokala je
Ter „brez srca“ me zvala je.

Zamíšljen sem domú prišel,
Z viržinko sem za peč se vsel
In v svetej jezi sem kadíl,
Da gost se dim je krog valíl.

Izdana ljubezen.

Zložil LJUBOSLAV.

Le karaj me, devica, krasna,
Da sem poljubil lice ti;
Ko slavca pesem blagoglasna
Tvoj mili glasek mi doni.“

„Le karaj me, devica, karaj,
Da sem poljubil lice ti:
Milobni tvoj pogled izdaja,
Da resna jezica ti ni.“ —

Lehno je v lici zarudela,
Lepe povsila oči: — —
Vsaj ni nikomur razodela,
Kar srce tajnostno tají.

Zakaj sedaj me več ne kara,
Ko jej poljubljam ličice?
Zakaj sedaj smehlja se Mara,
Ko jo nazivljem: „srčice“?

Tone vitez Garamboldi.

Tak hrup so zagnali ljudje tedaj, ko je vitez Tone nekega Slovenca po buči namahal, da so nas ušesa boleli. In kaj je bilo? Nič, prav nič; saj ga še ubil ni! Res, da ima dotični Slovenec sedaj glavo nekako oglato, a to je nič; sedaj je vsaj bolj karakteristična.

Ljudje božji! pomislite vendar kako so taki vitezični ravnali z ljudmi navadne krvi pred sto leti in še pozneje. Tedaj je bilo res hudo, ali sedaj je dobro. Mi se le čudimo, da taki ljudje, kakor je Tone Garamboldi, niso še hujši. Kaj bi rekli na primer, ko bi ta Garamboldi tekal celi dan po ulicah — seveda kadar ima čas — ter udrihal s svojo plemenito gorjačo po naših glavah, a-a-a? Upili bi seveda v začetku, toda s časoma bi se privadili. Tone je še precej dober človek, da teka samo okoli kazine in da samo tiste ljudi namaha, ki ga jeze. Čemu bi zabavljali nauj? Ako sme čevljarški učenec metati po „Zvezdi“ „šlape“ kviško, zakaj bi jih tudi Garamboldi ne smel, saj je vitez. In vitez ima vendar več pravice, nego čevljarški učenec. Ko bi bilo po mojem, smel bi na primer celo hlače kvišku metati, ako bi ga veselilo in ne zeblo preveč v plemenite koščice.

Ljudje ste pa prav res čudni! Taki ste, kakor nobeden! Vsak ima svoje veselje, in pustimo mu ga. Plesačca namreč kadar sliši godbo, srbé podplati, Garamboldita pa, kadar ugleda Slovenca srbi gorjača. Tako je in nič drugače; in Boga prosimo, da bi tako ostalo.

Najbolj čudno pa se mi zdi, da so ljudje tako nepremišljeni, da še celo tožijo tega ubogega Garamboldita. Mislili so meda, da pride ta vitez še na „gavge!“ O, jejmenasta! To je pa že od sile „gavge!“ Le to vas vprašam: kedaj je bil še kak Nmec obešen, da bi ga zraven ne bilo; nikoli, in tudi Garamboldi ne bo! Pa le prismođujte, dokler vas veseli; vse vas bode še minilo. Kaj imate sedaj od tega, da ste Toneta tožili? Figo, pa še tako figo „kakor kaka metla“. Tone pa si bode zapomnil vaše postopanje in kaznoval vas bode prej ali pa pozneje. Le to je še dobro, da so vsaj pri sodnji modrejši in da previdijo in preudarijo, kaj sme in kaj ne sme tak vitez početi, drugače bi se Garambolditu res kaka krivica godila, da bi ga zaprli, ali pa da bi moral odšteti kaj drobiža. Saj Tonetu ni prav nič za petak ali desetak, njemu je šlo tu samo za načelo:

ali je slovenska glava dolžna sprejemati udarce, ali ne.

Sedaj pa vidite kako je! Garamboldi je prost, kakor kruljevi vrabec, in v žepu tišči petak. Za ta petak pa si bode Tone kupil še debelejšo gorjačo in gorje vam potem. Glave bodete nosili zvezane, kakor stare lonce. Jaz se pa prav nič ne utikam v vso to stvar. Naj bode kakor hoče; jaz mu bodem že ušel, kadar ga bodem ugledal, drugi pa storite kar hočete. Škrat.

„Hotel Adria“ v Vipavi.

Iz Vipave.

Danes 18. novembra je obogatel naš trg za jeden — hotel. Na oglu hiše, nasproti levega krila palače visokorodnega našega gosp. grofa Lanthierija izobesili so včeraj dve veliki črni deski z velikanskimi belimi napisi: „Hotel Adria“. Nekdaj, to je v času ko še železnice ni bilo in ko je po cesti skozi Vipavo voznikov in popotnikov kar mrgolelo; zadostovale so v našem trgu domačinom in tujcem priproste domače gostilnice. Dandanes, ko vidimo le še vsake kvatre kakega „reisenderja“ v trgu, treba je bilo dobrega g. grofa Lanthierija oziroma fidejkomisni urad v Ljubljani persvadovati, da je več kakor gospodarsko opravičeno, nekdanjo staro graščinsko gostilnico do tal podreti, poleg še jedno hišo na „puf“ kupiti, to tudi do tal podreti, ter namesto obedveh nov hotel na „puf“ sezidati.

To Vam je pa tudi skakanje in letanje frakovanih strežajev, natarjev in marquerjev gori in doli po stopnicah, koridorjih, sobanah itd. in še komaj in komaj vse goste postrežejo. Kasir se je od samega zapisavanja sprotnih dohodkov, na prstih že ožulil. Zdaj so ravno na tem, da priredijo električno razsvetljava, kakor tudi stroj na par, za uzdigovanje najodličnejših gostov iz pritličja v višje departamente, in vice versa. Vsi drugi gostilničarji — krčmarji še ne tako — so seveda njih butike že zaprli, kajti hotel je že vse bolj odlično nase potegnil. Tako je, v času konkurence živimo, kaj se hoče?

Kakor se po trgu govori, nastavili bodo za božične praznike v „hotelu“, neko jako fino na „Zemouu“ pridelano vino, in pa nek rizlink iz Gabrija, ali iz pod Gabra če sem prav slišal. No to bode pa lom v „hotelu“. Za lep denar bi ne hotel za božične praznike v

koži natarjev tičati. Sicer je pa zdaj v hotelu malone vsak dan izredno veliko opravka „to zaradi vednih volitivnih kongresov, v katere se naši nemško in italijansko čuteči diplomatje tam shajajo.

Ne bode dolgo trpelo, in naš trg postane zaradi „hotela adria“ tako zgodovinsko znamenito mesto, kakor na primer Kromeriz ali Skrnjevica. Do takrat, se mu bode, razumi se samo o sebi, tudi naslov že povečil. Znabiti udobi gospod Inocente malar, pardon! prihodnji hotelje tega hotela od gospoda, Renkota nalogo, da dostavi sedanjemu napisu še kratki pristavek na primer: „deutsch bis zur Adria.“

Gospodu grofu je pa res častitati, da se mu je posrečilo pridobiti si moža, kateri mu bode graščinsko blagajnico, v kratkem času prenapolnil.

Pismo

kralja Milana pred Slivniško bitvo ministrskemu predsedniku Garašanin-u.

Dragi prijatelj Garašanin!

Čez par dni bodem pa v kneževeji palači v Sređci kosil in slavno praznoval svojo zmago s svojimi generali, potem pa pojdem dalje kar v Plovdiv, morda se mi pa poljubi, da grem s svojo vojsko še Carigrad obiskat. Vi ne veste kako se nas boje Bolgari. Zakaj bi se pa tudi ne. Mi imamo generale, polkovnike, generalni štab in vse kar je treba k dobri vojski.

Bolgari so pa tako organizovani kakor cigani, nemajo prav nobene generala, ravno tako so tudi brez vseh štabov, še uniform nemajo vsi, ampak kar v svojih kmetskih brešah so prišli na bojišče. Vem pa, da bi Vi in z Vami vsi Belgradčani radi vedeli, kaki so ti naši sovražniki. Ker pa nismo mogli nobenega vjeti, ko vsi tako teko pred nami, ukazal sem po noči nekatere bolgarske kmete po vaseh zvezati, da jih Vam pošljem na ogled.

Sicer se mi pa tukaj prav dopade, morda ostanem, kar v Sofiji, še v Belgrad več ne pojdem nazaj, ko me tukaj vsi tako radi imajo. Kar veselo skačejo prebivalci da smo je osvobodili bolgarskih divjakov in teh pasjeglavev.

Dozdaj smo imeli že več bojev, povsod smo pobili veliko Bolgarov, koliko, Vam ne morem povedati, ker se nas tako boje, da še mrtvi pobegnejo pred nami, toliko vem, da ne morejo več imeti dosti vojakov. Jutri pojdem od tod k Slivnici, kjer so neki zbrali naši sovražniki, kakor v mravljišči. Pa nikar ne mislite, da nas čakajo na prostem polji, kajti nas se preveč boje. Napravili so si zagraje, take, kakor jih je imel moj praded za gosij in prašiče. Ker so sedaj tako zagrajeni, bomo mi, kar vse ujeli, s knezom vkup. Knez bode potem moral meni in mojim generalom čevlje snažiti, če pa ne bode hotel mu jih pa bodem naložil s korobačem.

Kaj ne, da bode to lepo. Druge Bolgare bodemo pa prisilili, da nam bodo ovce, krave, prešiče, kozle, gosi in race pasli, da nas ne bodo več Madjari pitali, da smo svinjski pastirji, kakor so mene, ko sem bil poslednji pot v Pešti.

Piši mi, kaj govore v Belem gradu o moji hrabrosti, ker sem Bolgare tako v kozji rog ugnal, ali so že morda napravili kako razsvitljava.

Ko bi nam ne bili vsi Bolgari kar ušli, ukazal bi jim glave porezati, da bi jih vam poslal za znamenje naše zmage. Če ne bode drugače, bom pa ukazal po tukajšnjih vaseh naloviti nekaj kmetov, pa jim porežemo glave, da jih pošljemo v Belgrad.

Piši tudi našim prijateljem Madjarom o naših slavnihih zmagah, povej jim, da ne bomo več sami prešičev pasli, da se me drugikrat ne bodo sramovali, ko pridem v Pešto.

Lepo te pozdravlja

kralj Milan.

Dragi moj!

V Ak Palanki.

Prav blizu Sofije sem bil že bi jo bil morda zagledal z daljegledom, a sam peklenšček je naudihnil te proklete Bolgare, da so tako planili na nas kakor buldogi. Bog se usmili, kako so naše vojake pobijali in klali. Jaz sicer sam ne sem videl, jaz veš, da se rajši zadaj skrivam, in se ne stavljam v prve vrste kakor se neki bolgarski knez, ki je po mojih mislih največji tepec, ki ne ve svojega življenja ceniti. Meni je pa življenje ljubše, kakor vsi Srbi in Bolgari skupaj.

Moji generali so vsi zmešani, noben ne ve ali ima še glavo ali ne. Pa je tudi velika nevarnost. Ne morem Vam dopovedati, kako smo tekli iz Caribroda,

celo blagajnico in še celo vojni načrt smo tam pozabili. Za prvo mi je prav žal, kajti bolje bi bilo, da bi bili jaz in moji prijatelji tisti denar spravili, kakor da so ga dobili Bolgari. Vojni načrt naj pa le imaje, saj se tako iz njega ne bode nič naučili.

Kdo je kr v drug kakor naši generali, da smo vojno zgubili. Bolgari neso imeli generala, pa so zmagali. Moja prva skrb bode, predno začnem zopet vojno, da poprej spodim vse generale.

Rad bi še marsikaj pisal, a nemam časa, kajti ravno sedaj sem zvedel, da so Bolgari vzeli Piroto in teči bode treba, da me ne ujamejo, ker sem precej počasen zaradi moje debelosti.

Zdaj še

kralj Milan.

POGOVORI.

Ljubeznjiv soprog.

Soproga: „Dragi moj! Vem, da me ljubiš neizrekljivo, zvesto in strastno; kaj bi vendar počel, ko bi umrla?“

Soprog: „Ne muči me, draga, s takimi vprašanji, ne veš li, da mi s tem zasajaš nož v srce in mi vzbujáš neprijetne čute!“

Soproga: „Verujem ti, ali vendar bi rada vedela, kaj bi v obupu počel?“

Soprog: „Najprej bi izročil tvoje drago mi truplo Daberletu, in potem — —“

Soproga: „In potem? O izreci urno: — umrl bi na moji rakvi!“

Soprog: „Tako ravno ne. Ali oženil bi se v drugič — — — — —!“

DROBIŽ.

Volkodlak.

Ni še dolgo od tega, kar smo videli mrtvaški list „Resnih glasov“, kateri so bolni na pljučih pljuvali okolu sebe najgnju-nejšo tvarino, dokler niso zdihnili svojo zverženo dušo. Kakor smo dejali, ni dolgo še tega, a videli smo jih zopet, kako so se plazili okolu po svetu kakor sestradan potnik ter rili v vsako hišo, proseči za „jerperge“. Ljudje pa ne odpirajo radi vrat takim dvomljivcem, kajti boje se jih; in prav je, da se jih boje, saj taki „Resni glasovi“ ali bolje rečeno, „Volkodlaki“ ako ne škodujejo, koristijo še

manje, ali vendar „po zemlji se plazijo z odprtim žrelom in iščejo, koga bi požrli!“

Nekemu.

Koliko bi človek lahko koristil sam sebi in tudi drugim, ko bi bil tak, kakoršen mora človek prav za prav biti.

V ljubljanski „Zvezdi“ prodajajo tudi letos kakor vsako leto, raznovrstna Miklavževa darila za pridne otroke. Semenj je živahen in dobro obiskan, dasi je sedanja mladina razposajena kakor sam bognasvaruj. — Prav ondi na konci pa prodajajo tudi zgovorna ženica izključljivo samo „parkelje“ in Miklavže. Ta ženica pa, kakor sem opazil, ima raznovrstne „parkelje“, in sicer imajo jedni zelo dolge jezike, zopet drugi pa kratke. Radoveden, kaj ima to pomeniti, vprašam jo.

„Kako morete biti tako nevedni odgovori mi ženica,“ da me vprašate, saj je vendar jasno, da so oni z dolgimi jeziki „hudičevke“, s krajšimi pa „hudiči“. Spomnivši se, da bode imela ženica vendar prav, odšel sem, da si ogledam še druge podrobnosti.

Nek pozabljivec je čul v gledališči nenavadno krasno melodijo; boječ se, da bi je ne pozabil, zavozljal si je ruto.

Da so nekateri ljudje razmišljeni, in pozabljivi, to je naravno. Čul sem pred nedavno, da je bil nek pismonoša tako pozabljiv, da je pozabil celo svoje ime. Ko je nekoč prišlo pismo na njegovo ime, iskal je celi dan po mestu dotičnika, na večer pa se je domislil, da je ta mož on sam! — Nekdo drugi pa, odhajajoč od doma zapisal je na listek svojemu slugi, katerega tudi ni bilo doma, naj mu ob osmi uri pripravi večerjo. Ko pa je zapisal, domislil se je, da sluga njegov ne zna brati; dostavil je torej še, da naj prosi soseda, da mu prebere. Naposled pa si misli; kaj pa bode, ako pride kak tujec v sobo in ugleda ta listek. A tudi temu se da pomagati. Na listek je še dostavil: „Da ta listek ne najde kak tujec, utaknil sem ga za zrcalo!“ Tako, sedaj je preskrbljeno, mislil si je gospod ter brezskrbno odšel.

Zaostale gg. naročnike prosimo uljudno, da bi nam naročnino poslali.

Ob osmih zvečer.

- A.: „No, prijatelj! Kam pa ti; ali ne greš nič v gostilno?“
 B.: „Nikdar več! Zaklel sem se, da ne pijem vina niti piva.“
 A.: „Pojdi, pojdi, prismođa! Najboljšemu se bodeš odrekal! Kar z menoj pojdi, pa ga bova spila vsak jeden kozarec!“
 B.: „To pa že ne, da bi tako hitro ovrgel svoj sklep! Naj bode; spremi te grem do tja, potem pa domu!“ (Izgineta v noč.)

O polunoči

pa smo videli onega, ki je sklenil živeti brez pijače, tako le:

„Mraz je že in treba bode kučme!“

- Oče: „Povej, povej, Pepček, kaj je tebi sveti Miklavž prinesel?“
 Pepček: „Oh, papa, samo tega konja; a imel bi rad tudi vojaka, kakoršnega je mami prinesel!“
 Oče: „Saj mami ni ničesar prinesel!“
 Pepček: „Seveda je prinesel vojaka, pa še lepega; saj sem ga dopoldne videl. Ko si ti odšel, imela ga je pri sebi.“

„Teško glavo, težke nogé,
 Tako iz gostilne domu se gré!“